

HUUMAUSAINETUTKIMUSTEN TULOSTEN VERTAILU POLIISIN JA TULLIN TILASTOIHIN

Ville Muuronen

11/2019

Tiivistelmä

Tekijä(t)		Tutkinto
Ville Muuronen		Poliisi (AMK)
Julkaisun nimi		Julkisuusaste
Huumausainetutkimusten tulosten vertailu poliisin ja tullin tilastoihin		Julkinen
Ohjaaja		Opinnäytetyön muoto
Heli Jalander Juha Malinen		Kirjallisuuskatsaus
Tiivistelmä Poliisi kohtaa työssään huumausaineiden käyttäjiä päivittäin ja huumausaineet liittyvät poliisin työhön sekä kentällä, että tutkinnassa. Keskusrikospoliisi kertoi omassa tiedotteessaan huumausainerikosten kokonaismäärän jatkavan kasvuaan ja vuonna 2018 poliisi sekä tulli takavarikoivatkin ennätysmäärän ekstaasia ja marihuanaa. Tilastojen pohjalta onkin siis oletettavaa, että huumausaineet tulevat näkymään poliisin työssä entistä enemmän tulevina vuosina. Huumausainerikollisuus on kuitenkin tyypillisesti piilorikollisuutta, eikä se tavallisesti tule viranomaisten tietoon, joten poliisi ja tulli onnistuvat paljastamaan vain osan huumausainerikollisuudesta. Opinnäytetyössä vertailtiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Huumeidenkäyttö ja asenteet 2018 –julkaisun tuloksia European monitoring centre for drugs and drug addiction:in julkaisemaan jätevesitutkimukseen, jossa jätevedestä mitataan huumausaineiden aineenvaihduntatuotteiden määrää ja aineenvaihduntatuotteiden määrän perusteella lasketaan arvio käytetyistä huumausainemääristä alueella. Näiden kahden tutkimuksen perusteella tehtiin johtopäätöksiä huumausaineiden käyttömäärien muutoksesta ja näitä tuloksia verrattiin poliisin ja tullin takavarikkotilastoihin. Tutkimuksen tuloksissa voitiin päätellä huumausaineiden käytön kasvaneen huomattavasti vuosien 2014 – 2018 aikana. Poliisin ja tullin takavarikkomäärien vaihtelevat huomattavasti vuosittain, eikä suoria johtopäätöksiä takavarikkomääristä voitu vetää lyhyellä aikavälillä, mutta näyttäisi, etteivät poliisin ja tullin takavarikkomäärät ole kasvaneet samassa suhteessa kuin huumausaineiden käyttö Suomessa.		
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja -vuosi	
37	marraskuu 2019	
Avainsanat		
huumeet, huumausaineet, huumausainetilastot, huumausainerikollisuus, poliisi, tulli		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
1.1 Opinnäytetyön lähtökohdat	2
1.2 Opinnäytetyön rakenne	3
2 AIHE	4
2.1 Aiheen esittely	4
2.2 Aiempi tutkimus	5
2.3 Aiheen valinnan perustelu ja työn tarkoitus	5
2.4 Aineisto	6
2.5 Tutkimuskysymykset	7
3 TUTKIMUSMENETELMÄ	8
3.1 Kirjallisuuskatsaus	8
3.2 Systemaattinen kirjallisuuskatsaus	8
4 HUUMAUSAINET	10
4.1 Huumausaineen määritelmä	10
4.2 Yleisimmät huumausaineet Suomessa	10
5 HUUMAUSAINERIKOKSET	15
5.1 Huumausainerikoksia koskeva lainsäädäntö	15
5.2 Huumausainerikos	15
5.3 Törkeä huumausainerikos	16
5.4 Huumausaineen käyttörikos	16
5.5 Huumausainerikoksen valmistelu	16
5.6 Huumausainerikoksen edistäminen	16
5.7 Törkeä huumausainerikoksen edistäminen	17
6 JÄTEVESITUTKIMUS	18
6.1 Jätevesitutkimusten tulokset	19
6.2 Jätevesitutkimuksen tulosten analysointi	21
7 SUOMALAISTEN HUUMEIDENKÄYTTÖ JA ASENTEET 2018	23
7.1 Yleistä Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet 2018 –tutkimuksesta	23
7.2 Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet 2018 -tutkimuksen tulokset ja tulosten analysointi	23
8 POLIISIN JA TULLIN TAKAVARIKOIMAT HUUMAUSAINET	29
9 TULOKSET	31
LÄHTEET	35

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön lähtökohdat

Opinnäytetyön aihe selkeytyi minulle keväällä 2019 suorittaessani työharjoittelua Helsingin poliisilaitoksella. Olin suorittanut kenttäjaksosta osan ja suoritin parhaillaan tutkinnanjaksoa miettiessäni opinnäytetyöni aihetta. Kentällä ja tutkinnassa suorittaessani harjoittelua törmäsin jatkuvasti huumausaineiden käyttäjiin, -myyjiin ja eri huumausaineisiin. Luonnollisesti jo ennen työharjoittelun aloittamista oli tiedossa, että poliisi törmää näihin päivittäin. Huumausaineiden käyttäjät tekevät myös paljon rikoksia rahoittaakseen huumausaineiden käyttöä, joten huumausaineiden käyttäjiin törmää useissa erilaisissa rikospauksissa.

Halusin tehdä opinnäytetyön, joka liittyy jollain tavalla huumausaineisiin tai niiden käyttäjiin. Ennen poliisiammattikorkeakouluun hakeutumista tunsin huumausaineet suhteellisen huonosti ja halusin tehdä opinnäytetyön, jonka kautta pystyn myös itse oppimaan huumausaineista, huumausaineiden käyttäjistä ja huumausainemarkkinoista lisää.

Olen kiinnostunut Tor-verkosta ja olen perehtynyt siihen aikaisemmissa projekteissani. Tor-verkossa tapahtuu suuri osa huumausaineiden myynnistä nykypäivänä. Tor-verkkoon liittyviä opinnäytetöitä oli jo tehty Poliisiammattikorkeakoulussa ja aiheeseen liittyvä opinnäytetyö oli myös parhaillaan tekeillä, kun valitsin aihetta, joten päätin tehdä opinnäytetyöni jostain muusta aiheesta. Olen kiinnostunut huumausainetilastoista, huumausaineiden yhteiskuntapoliittisesta keskustelusta ja ihmisten asenteista huumausaineita kohtaan. Tästä syystä päätin tehdä opinnäytetyön, joka käsittelisi huumausainemarkkinoiden muutosta ja jossa hyödynnettäisiin jo olemassa olevaa tutkimusta ja tilastoja.

Perehdyttyäni aineistoon oli myös kiinnostavaa nähdä kuinka suuren osan huumeista poliisi ja tulli takavarikoivat suhteessa koko huumausainemarkkinoihin. Halusin tehdä vertailua eri tutkimusten tuloksien kesken, jotta pystyisin näkemään kuinka eri tutkimukset ja tilastot poikkeavat toisistaan. Halusin myös selvittää näkyykö eri huumausaineiden kasvu kaikissa tilastoissa ja tutkimuksissa vai löytyykö tilastoista ja tutkimuksista poikkeavuuksia keskenään.

Aiheesta on tehty jo paljon tutkimusta ja luotettavan kyselytutkimuksen tekemiseen vaadittaisiin suuri otanta, joten kyselytutkimusta ei ollut mahdollista toteuttaa itse opinnäytetyön puitteissa vaan on parempi turvautua THL:n tekemiin kyselytutkimuksiin. THL:n tutkimuksissa on käytetty laajaa otantaa ja tutkimusten tulokset ovat kaikkien avoimesti käytävissä.

Huumausainemarkkinoiden muutos ja huumausaineiden käyttäjien määrä vaikuttaa suuresti poliisin toimintaympäristöön ja näkyy poliisin tehtävissä. Tilastot ovat poliisin apuna resurssien kohdentamisessa. Mikäli huumausainerikollisuus kasvaa tarvitsee myös poliisi lisää resursseja niiden selvittämiseen.

1.2 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyön toisen luvun alussa esitellään opinnäytetyön aihe sekä aiheen rajausta. Tämän jälkeen esitellään aiempi opinnäytetyöhön liittyvä tutkimus. Luvussa perustellaan aiheen valinta ja kerrotaan työn tarkoitus sekä esitellään aineisto. Toisen luvun lopussa on esitetty tutkimuskysymykset. Opinnäytetyön kolmannessa luvussa esitellään tutkimusmenetelmä, kirjallisuuskatsaus ja tarkemmin systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Luvun tarkoitus on kertoa kirjallisuuskatsauksesta ja perustella miksi se sopii tähän opinnäytetyöhön tutkimusmenetelmäksi.

Opinnäytetyön viidennessä luvussa käsitellään rikoslain 50 luvun huumausainerikoksia ja avataan tarkemmin niiden tunnusmerkistöä. Kuudes ja seitsemäs luku käsittävät jätevesitutkimuksen sekä suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018 -tutkimuksen. Luvuissa kerrotaan tutkimuksista yleisesti ja analysoidaan niiden tuloksia. Kahdeksannessa luvussa tarkastellaan poliisin ja tullin takavarikkotilastoja sekä niiden muutosta.

Opinnäytetyön lopussa on opinnäytetyön tulokset. Johtopäätöksissä vertaillaan eritutkimusten tuloksia ja pohditaan mitä ne kertovat. Jatkotutkimusaiheissa on pohdittu miten tutkimusta voitaisiin laajentaa, jotta syyseuraus suhteita pystyttäisiin ymmärtämään paremmin.

2 AIHE

2.1 Aiheen esittely

Opinnäytetyön aihe on Huumausainetutkimusten tulosten vertailu poliisi ja tullin tilastoihin. Opinnäytetyössä tarkastellaan eri huumausaineiden esiintymistä Suomessa eri tutkimusten ja tilastojen kautta sekä huumausaineiden käytön muutosta vuosien 2014-2018 aikana.

Opinnäytetyön tarkoitus on yhdistää haastattelututkimukset huumausaineiden käytöstä, jätevesitutkimukset sekä poliisin- ja tullin tilastot yhteen opinnäytetyöhön. Jätevesitutkimuksella selvitetään huumausaineiden aineenvaihduntatuotteiden määrää jätevedestä ja tämän perusteella pystytään tekemään arvioita huumausaineiden käyttömääristä (THL Jätevesitutkimus 2019). Opinnäytetyössä lähteinä käytetään julkisia lähteitä ja opinnäytetyö on täysin julkinen.

Poliisi ja tulli takavarikoivat vain pienen osan Suomeen tulevista huumausaineista. Yksittäiset suuret takavarikot voivat vaikuttaa paljon vuotuisiin takavarikkomääriin, jonka vuoksi opinnäytetyössä vertaillaan miten eri huumausaineiden takavarikkomäärät suhteutuvat jätevesitutkimusten kertomiin huumausaineiden käyttömääriin ja huumeiden käyttäjien kyselytutkimuksissa kertomiin käyttömääriin.

Huumausainerikollisuus on tyypillisesti piilorikollisuutta, eikä se tavallisesti tule viranomaisten tietoon. Kaikki huumeisiin liittyvä toiminta on kriminalisoitua Suomessa, joten huumausaineidenkäyttäjät ja -myyjät pyrkivät toimimaan viranomaisten ulottumattomissa. (Toivanen 2019.)

Huumausaineidenkäytöstä ja takavarikoista on saatavilla tilastoja vuosittain. Jätevesitutkimukset ovat kuitenkin tutkimusmenetelminä suhteellisen uusia ja jätevesitutkimus on laajennettu uusiin kaupunkeihin vuoden 2012 ensimmäisen jätevesitutkimuksen jälkeen. Opinnäytetyössä vertaillaan eri tutkimuksien ja tilastojen poikkeavuutta toisistaan sekä huumausaineiden yleisyyden muutosta vuosien 2014 - 2018 aikana. Opinnäyte työtä tehdään vuoden 2019 aikana, jolloin uusimmat saatavilla olevat tilastot ovat vuodelta 2018.

2.2 Aiempi tutkimus

EMCDDA on suorittanut jätevesitutkimusta Suomessa vuodesta 2012 alkaen ja tutkimuksessa Suomen tilannetta verrataan kansainväliseen tilanteeseen. Jätevesitutkimuksen Suomen osuudesta vastaa THL. Tässä opinnäytetyössä hyödynnetään EMCDDA:n julkaiseman jätevesitutkimuksen tuloksia. (THL jätevesitutkimus 2019.)

THL on suorittanut päihdetutkimusta vuosittain vuodesta 1992 alkaen. Päihdetutkimuksen tuloksia tarkastellaan suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet julkaisussa. Päihdetutkimusten tuloksista voidaan seurata kuinka huumausaineiden käyttö on muuttunut Suomessa. Tässä opinnäytetyössä hyödynnetään suoraan THL:n päihdetutkimusten tuloksia. (THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019.)

Pilvee, pilvee. Kannabiksen käyttötavat, käyttäjät ja poliittiset mielipiteet nimisessä tutkimuksessa kuvataan miten Suomessa käytetään kannabista, ketkä sitä käyttävät ja mitä suomalaiset ajattelevat kannabispoliitiikan kehittämissuunnista. Tutkimuksesta selviää kuinka kannabiksen käyttö on Suomessa muuttunut ja miten kannabiksen käyttö mahdollisesti tulevaisuudessa muuttuu. (Hakkarainen & Karjalainen 2017.)

Poliisi ja tulli julkaisevat vuosittain tilastotietoa takavarikoiduista huumausaineista ja näistä tilastoista selviää takavarikoidut kokonaismäärät huumausaineittain. Tässä opinnäytetyössä hyödynnetään poliisin ja tullin takavarikkotilastoja.

2.3 Aiheen valinnan perustelu ja työn tarkoitus

Poliisi kohtaa työssään huumausaineiden käyttäjiä päivittäin ja huumausaineet liittyvät poliisin työhön sekä kentällä että tutkinnassa. Huumausaineidenkäyttäjät tekevät myös paljon oheisrikoksia, jotka työllistävät poliisia. Yleisimpiä huumausaineiden käyttäjien tekemiä oheisrikoksia ovat rattijuopumukset ja liikenneturvallisuuden vaarantamiset (Kokkonen 2012). Opinnäytetyö antaa ymmärryksen mitä huumausaineita Suomessa myydään ja käytetään.

Jätevesitutkimukset osoittavat huumausaineiden käytön olevan jatkuvassa kasvussa Suomessa (European Monitorin Centre for Drugs and Drug Addiction 2019). Jätevesitutkimus-

ten tuloksia tukee myös THL:n julkaisemat tutkimukset. (THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018 & THL Päihdetilastollinen vuosikirja 2018, 2019.)

Myös poliisin tilastot tukevat näkemystä huumausaineiden käytön kasvusta ja keskusrikospoliisi kertoi omassa tiedotteessaan huumausainerikosten kokonaismäärän jatkavan kasvuaan. Ekstaasia ja marihuanaa takavarikoitiin vuonna 2018 ennätyksellisen paljon (Keskusrikospoliisi 2019). Tilastojen pohjalta onkin siis oletettavaa, että huumausaineet tulevat näkymään poliisin työssä entistä enemmän tulevina vuosina, joten poliisin on hyvä ymmärtää huumausainemarkkinoiden kokonaiskuva sekä tulevaisuuden suuntaukset huumausainemarkkinoilla.

Poliisi pystyy kohdentamaan resurssinsa tehokkaammin, kun poliisilla on ymmärrys eri rikollisuustyyppien suuruudesta. Osa rikollisuuden lajeista on tyypillisesti piilorikollisuutta, eikä rikosten yleisyys välttämättä näy rikosilmoitusten määrässä.

2.4 Aineisto

Tämän opinnäytetyön aineisto koostuu THL:n julkaisemasta Päihdetilastollisesta vuosikirjasta 2018, EMCDDA:n julkaisemasta jätevesitutkimuksesta vuosilta 2014 ja 2018 sekä poliisin ja tullin takavarikkotilastoista vuosilta 2014-2018. Aiheesta on saatavilla yksityiskohtaista tutkimustietoa eri menetelmillä tutkittuna.

THL:n aineisto valittiin opinnäytetyöhön, sillä THL on luotettava taho, joka suorittaa säännöllisesti laajoja kyselytutkimuksia huumausaineiden käyttäjille. EMCDDA:n jätevesitutkimus on Euroopan johtava jätevesitutkimus huumausaineiden käytöstä. EMCDDA on huumeita koskevan tiedon keskus Euroopan unionissa, jonka tarkoitus on tiedon kerääminen, -analysoiminen, -levittäminen ja vertailumenetelmien parantaminen (THL Jätevesitutkimus, 2019). Suomessa EMCDDA:n puolesta jätevesitutkimuksen tekee THL.

Poliisin ja tullin takavarikkotilastot, kertovat kuinka paljon kyseiset organisaatiot saavat takavarikoitua huumausaineita vuosittain. Suomessa huumausainerikollisuutta torjuvat poliisi ja tulli, joten tilastot ovat kattavat.

2.5 Tutkimuskysymykset

Tämä opinnäytetyö vastaa seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Miten huumausaineiden käyttömäärät ovat muuttuneet Suomessa vuosien 2014-2018 aikana?
2. Miten huumausaineiden käyttäjien omat vastaukset kyselytutkimuksessa, jätevesitutkimuksen tulokset ja poliisin sekä tullin tilastot poikkeavat toisistaan eri huumausaineiden osalta?

3 TUTKIMUSMENETELMÄ

3.1 Kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä on kirjallisuuskatsaus. Opinnäytetyöni on kirjallisuuskatsaus, koska aiheesta on olemassa jo laajoja tutkimuksia ja laajan kyselytutkimuksen toteuttaminen opinnäytetyönä ei olisi tarkoituksen mukaista. Kirjallisuuskatsaus on tutkimustekniikka, jossa kootaan tutkimuksien tuloksia ja tutkitaan tehtyä tutkimusta. Kootaessa tutkimuksien tuloksia ja tutkittaessa tehtyjä tutkimuksia kiinnitetään huomioita käytettyjen lähteiden keskinäiseen yhteyteen ja tekniikkaan. Kirjallisuuskatsauksessa käytetään alkuperäisiä korkealaatuisia tutkimuksia, joista tehdään johtopäätöksiä. (Salminen 2011, 4-5.)

Kirjallisuuskatsauksen avulla voidaan arvioida teoriaa ja rakentaa sekä kehittää olemassa olevaa teoriaa. Kirjallisuuskatsauksessa pyritään tunnistamaan ongelmia ja rakentamaan kokonaiskuvaa tietystä asiakokonaisuudesta. Kirjallisuuskatsausta vältetään tutkimusmetodina, koska se on työläs ja vaativa. (Salminen 2011, 3-4.)

Termi kirjallisuuskatsaus suomenkielellä on osittain harhaanjohtava. Katsauksella viitataan arkikielessä usein lyhyeen ja tiiviiseen vilkaisuun tai yhteenvetoon ilman analyttistä ja perusteellista otetta. Kirjallisuuskatsauksen englanninkieliset termit, review, literature review, research review ovatkin huomattavasti kuvaavampia, sillä termillä review tarkoitetaan katsauksen lisäksi arviointia, joka tehdään uudelleen tai kriittisesti. Review -termillä voidaan viitata myös selontekoon, historiikkiin, arvosteluun tai tarkistukseen. (Salminen 2011, 5.)

Kirjallisuuskatsauksen vaatimuksiin liitetään usein kriittinen tarkastelu, joka usein sisältyy myös kirja-arvosteluihin. Kirja-arvostelut kuitenkin yleensä analysoivat kerrallaan vain yhden teoksen, eikä eri kirjojen sisältöä analysoida kriittisesti keskenään. Kirjallisuuskatsaus ei myöskään ole lähdeluettelo avattuna selityksin. (Salminen 2011, 5.)

3.2 Systemaattinen kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä voidaan määritellä tarkemmin systemaattiseksi kirjallisuuskatsaukseksi. Systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa tiivistetään tietyn aihepiirin

aiempien tutkimusten olennaisin sisältö (Salminen 2011, 9). Systemaattisella kirjallisuuskatsauksella tuodaan esiin mielenkiintoisia ja tulosten kannalta tärkeitä tutkimuksia (Eml.).

Systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa pyritään aluksi löytämään kattavasti alkuperäistutkimuksia. Näiden alkuperäistutkimusten pohjalta voidaan minimoida tiedonvalikoitumisesta johtuva harha. Seuraavaksi selvitetään alkuperäistutkimusten menetelmällinen laatu. Tämän avulla halutaan varmistaa jokaisen yksittäisen tutkimuksen painoarvo. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen kolmannessa vaiheessa tehdään tutkimustulosten mahdollinen yhdistäminen. Tutkimustulosten yhdistämisellä pyritään pääsemään olemassa olevien tulosten selkeään hyödyntämiseen tehokkaasti. (Metsämuuronen 2006, 37.)

Systemaattinen kirjallisuuskatsaus on selkeästi omakokonaisuutensa verrattuna muihin kirjallisuuskatsauksiin johtuen tarkasta seulomisesta. Jokainen systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tutkimus käydään huolellisesti läpi katsauksen kriteerien mukaisesti. Seulonnalla varmistetaan niiden keskinäinen loogisuus ja etteivät ne ole vieraita toisilleen. (Salminen 2011, 11.)

4 HUUMAUSAINEET

4.1 Huumausaineen määritelmä

Huumausaineet määritellään Suomessa Huumausainelain 3 §:ssä. Huumausainelain huumausaineet pohjautuvat kansainvälisiin sopimuksiin, joissa on listattu huumausaineiksi luokiteltavat aineet. Suomessa huumausaineeksi on määritelty:

- Vuoden 1961 New Yorkissa tehdyn huumausaineyleissopimuksen listoihin I-IV kuuluvat aineet ja valmisteet. Yleissopimusta muutettiin Genevessä 1972 tehdyllä huumausaineyleissopimuksen muuttamista koskevalla pöytäkirjalla.
- vuoden 1971 Genevessä tehdyn psykotrooppisia aineita koskevan yleissopimuksen listoihin I-IV kuuluvat aineet ja valmisteet.
- Kat-kasvi, meskaliinia sisältävät kaktuskasvit ja psilotsybe-sienet.
- Huumaantumistarkoituksessa käytettävät aineet, jotka ovat terveydelle vaarallisia, ja joista on toimitettu tieto uusia psykoaktiivisia aineita koskevassa tiedonvaihdoissa ja varhaisen varoituksen järjestelmässä Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskukseen.

Huumausaineet ovat listattuina valtioneuvoston asetuksessa, huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista. Kyseisessä valtioneuvoston asetuksessa on listattuina useita satoja huumausaineiksi luokiteltuja aineita ja huumausaineet onkin helpompi tarkastaa tästä valtioneuvoston asetuksesta kuin eri kansainvälisistä sopimuksista.

4.2 Yleisimmät huumausaineet Suomessa

Kuten aiemmassa kappaleessa käsiteltiin, kansainvälisissä sopimuksissa on listattu satoja eri huumausaineita ja uusia tulee jatkuvasti markkinoille, joten tässä opinnäytetyössä ei ole mahdollista esitellä kaikkia huumausaineita. Alla esitellään kuitenkin yleisimmin käytetyt huumausaineet Suomessa ja miten ne vaikuttavat käyttäjiänsä.

4.2.1 Kannabis

Kannabistuotteita ovat marihuana, hasis ja hasisöljy, joita saadaan Cannabis sativa -nimisestä hampukasvista. Marihuanaan käytetään Cannabis sativan kukintoja ja ylimpiä

versoja. Hasista ja hasisöljyä sen sijaan valmistetaan Cannabis sativan hartsista. Kannabiksen vaikuttavat aineet ovat THC eli tetrahydrokannabinoli, joka on kannabiksen ensisijainen päihdyttävä aine ja CBD, jolla on rauhoittavia ja ahdistusta lievittäviä vaikutuksia. Kannabistuotteista hasisöljy on yleensä vahvinta ja marihuana taas miedointa päihdyttäviltä vaikutuksiltaan. Kannabista käytetään polttamalla, höyryttämällä tai esimerkiksi teehen sekä leivoksiin sekoittamalla. Näistä käyttötavoista yleisin on polttaminen, joka tapahtuu joko tupakkaan sekoitettuna tai poltettuna sellaisenaan. (Sairanen & Piipponen 2005.)

Kannabiksen vaikutuksiin vaikuttavat sen vahvuus, lajike, oma mielentila sekä käyttäjän aikaisemmat käyttökerrat. Kannabiksen välittömät vaikutukset ovat useimmiten iloisuus, puheliaisuus, estojen katoaminen ja voimakas nälän tunne sekä fyysisinä vaikutuksina silmien verestäminen ja pulssin kiihtyminen. Käytön myöhemmässä vaiheessa kannabiksen käyttäjästä voi tulla hiljainen, unelias ja syrjäänvetäytyvä. Kannabiksen käyttöannoksen koko kuitenkin vaikuttaa kannabiksen vaikutuksiin ja suuremmilla käyttöannoksilla käyttövaikutuksina voi olla myös aistimusten voimistuminen sekä paniikitilat ja pahoinvointi. (Sairanen & Piipponen 2005.)

4.2.2 Stimulantit

Stimulantit ovat piristäviä aineita, joihin lukeutuu, myös laillisia aineita kuten nikotiini ja kofeiini. Stimulantit ovat elintoimintoja kiihdyttäviä aineita ja ne vievät usein myös unen ja näläntunnetta. Huumausaineiksi luokiteltavista stimulanteista yleisimpiä ovat amfetamiini, kokaiini sekä amfetamiinijohdannaiset, kuten metamfetamiini. (Sairanen & Tacke 2005.)

Amfetamiinia myydään yleensä jauheena, kiteinä, tabletteina, kapseleina tai liuksena. Amfetamiinia myös käytetään useilla eri tavoilla, kuten nuuskaamalla, polttamalla, suun kautta tai suonen sisäisesti. Amfetamiinin vaikutukset vaihtelevat käyttäjittäin ja vaikutuksiin vaikuttaa moni asia, mutta usein välittömiä vaikutuksia ovat hyvänolon ja energisyyden tunne. Amfetamiinin käyttäjästä tulee usein myös puhelias ja levoton. Käyttäjä voi tuntea itsensä ylivertaiseksi ja alkaa käyttäytyä aggressiivisesti tai vihamielisesti. Amfetamiini vaikuttaa keskushermostoon, sydämeen, keuhkoihin ja muihin elimiin. Pienillä annoksilla ruokahalu vähenee, hengitys tihentyy, sydämen lyönnit nopeutuvat, verenpaine nousee ja pupillit laajenevat. Suuremmat käyttöannokset aiheuttavat päänsärkyä, kuumetta, hikoilua, huimausta sekä näön hämärtymistä ja erittäin suuret annokset aiheuttavat sydä-

men rytmihäiriöitä, koordinaation menetystä sekä kouristuksia. Amfetamiinin käytöstä voi seurata kuolema, joka johtuu aivoverenvuodosta, sydänhalvauksesta tai korkeasta kuumesta. Käyttöannosten vaikutus ihmisiin on kuitenkin yksilöllistä. (Sairanen & Tacke 2005.)

Metamfetamiini on synteettistä amfetamiinia ja amfetamiinin sukulaisaine. Metamfetamiini muistuttaa amfetamiinia ja käyttötavat ovat myös samat kuin amfetamiinissa. Metamfetamiinin vaikutukset ovat saman tyyppiset, kuin amfetamiinin, mutta voimakkaammat. Metamfetamiini psykoosioireet voivat muistuttaa paranoidisen skitsofrenian oireita. Metamfetamiinin pitkäaikainen käyttö aiheuttaa muistiongelmia, vaikeuksia ongelmanratkaisussa ja kielellisiä vaikeuksia. (Sairanen & Tacke 2005.)

Kokaiinia valmistetaan kokapensaasta lehdistä ja sitä myydään katukaupassa valkoisena läpikuultavana jauheena. Kokaiinia käytetään yleisimmin nuuskaamalla, mutta myös suonsisäisesti ja suun kautta esimerkiksi alkoholiin sekoitettuna. Kokaiinin, kuten kaikkien päihdyttävien aineiden vaikutukset ovat yksilöllisiä. Kokaiini voi vaikuttaa tekemällä käyttäjästä euforisen, energisen ja puheliaan, mutta kokaiini voi vaikuttaa myös tekemällä käyttäjän pelokkaaksi, hermostuneeksi tai mietteliäiseksi. Fyysisinä oireina kokaiinin käytöllä on sydämen lyöntitiheyden kasvaminen, kuumeilu, tihentynyt hengitys ja verenpaineen nousu. Myös ruokahalu ja unentarve voivat vähentyä, kuten muillakin stimulantteilla. Suuremmilla kokaiinin käyttöannoksilla käyttäjä saattaa muuttua arvaamattomaksi tai väkivaltaiseksi. Kokaiinimyrkytys muistuttaa amfetamiinimyrkytystä ja oireet ovat saman tyyppiset. (Sairanen & Seppälä 2005.)

MDMA:n eli ekstaasin luokittelu on epätäsmällistä ja ekstaasi voidaankin luokitella stimulantiksi, psykedeeliksi tai hallusigeeniseksi amfetamiiniksi. Ekstaasi on synteettinen aine, joka aktivoi keskushermostoa. Ekstaasia myydään erivärisinä ja muotoisina tabletteina ja kapseleina. Katukaupassa myytävä ekstaasi on useimmiten muuta kuin puhdasta MDMA:ta. Ekstaasina myytävissä tableteissa on usein MDMA:n lisäksi mm. LSD:tä, amfetamiinia kofeiinia tai erilaisia lääkeaineita. Ekstaasin käytöstä seuraa usein aistimusten voimistumista ja osalle käyttäjistä myös raajojen ja leuan jäykistymistä sekä pahoinvointia. Ekstaasilla on myös stimulantteille tyypillisiä vaikutuksia, kuten ruokahaluttomuutta ja sydämen sykkeen nopeutumista. Ekstaasin pitkäaikainen käyttö tai suuret annokset voivat aiheuttaa levottomuutta, pelkoja, vainoharhoja, paniikkikohtauksia, masentuneisuutta, unettomuutta, laihtumista sekä muutoksia maksassa. (Harju-Kivinen 2005.)

4.2.3 Hallusinogeenit

Hallusinogeenit aiheuttavat muiden vaikutusten lisäksi aistiharhoja eli hallusinaatioita ja aistien vääristymiä, josta hallusinogeenien nimikin tulee. Hallusinogeeneja löytyy luonnosta ja osa niistä valmistetaan täysin synteettisesti. Hallusinogeeneja ovat DMT, psilosybiini sienistä saatava psilosybiini, eräistä kaktuksista saatava meskaliini, salvinoriini A, myös stimulantteihin kuuluva MDMA eli ekstaasi sekä yleisimmin tunnettu hallusinogeeni LSD. Hallusinogeenien vaikuttava käyttöannos voi olla erittäin pieni, kuten LSD:llä vain 50-150 mikrogrammaa. Tästä syystä hallusinogeeni saatetaan imeyttää valmiiksi paperilappuun, joka otetaan suun kautta. Eri hallusinogeenien käyttöannokset kuitenkin vaihtelevat suuresti ja meskaliinin käyttöannos voi olla yli tuhat kertaa suurempi kuin LSD:n. (Surakka 2010.)

Hallusinogeenien käyttö muuttaa aistihavaintoja ja mielialoja dramaattisesti. Käyttäjän vanhat muistot voivat sekoittua todellisuuteen ja käyttäjän kokemat painovoima, etäisyydet ja ympäristö voivat vääristyä. Hallusinogeenien ei tiedetä aiheuttavan fyysistä riippuvuutta, mutta niiden käyttö voi aiheuttaa vaaratilanteita aiheuttamalla voimakkaita pelkotiiloja ja kadottamalla ymmärryksen ympäröivään maailmaan. Hallusinogeenien käytöllä voi olla vaikutusta psyykkisiin ominaisuuksiin ja käyttö voi aiheuttaa masentuneisuutta ja ahdistuneisuutta. (Surakka 2010.)

4.2.4 Opiaatit

Opiaatit jaotellaan synteettisiin opiaatteihin ja luonnon opiaatteihin, jotka ovat peräisin oopiumunikosta. Luonnon opiaatit on valmistettu oopiumunikon kuivatusta maitiaisnestestä, josta valmistetaan ensin raakaoopiumia, josta valmistetaan edelleen morfiinia ja kodeiinia. Morfiinista ja kodeiinista valmistetaan heroiniä. Heroiniä on yleensä sekoitettu johonkin toiseen jauheeseen, kuten glukoosiin. Heroiniä käytetään suonensisäisesti, polttamalla tai suun kautta. Synteettisiä opiaatteja on useita, mutta yleisimmät niistä ovat metadoni ja petidiini. (Sairanen & Niinivaara 2005).

Opiaatit vaikuttavat keskushermostoon lamaannuttavasti ja käyttäjä kokee välittömästi hyvänolon tunteen. Myös nälän ja kivun tunteet katoavat. Suuremmat annokset aiheuttavat hengityksen hidastumista, ihon kylmenemistä, -sinertämistä ja pupillit muuttuvat nuppi-

neulanpään kokoisiksi. Opiaattien säännöllinen käyttö johtaa voimakkaisiin vieroitusoireisiin. (Sairanen & Niinivaara 2005).

4.2.5 Muut huumausaineet

Aiemmissa luvuissa on esiteltyjen huumausaineiden lisäksi, Suomessa käytettyjä huumausaineita on useita. Tässä alaluvussa esitellään muita Suomessa käytettyjä huumausaineita, jotka eivät sovi aiemmin esiteltyihin pääkategorioihin. Gammahydroksivoihappo eli gamma ja lakka ovat huumausaineita, jotka aiheuttavat mielihyvää sekä tajunnan tason laskua. Gamma ja lakka voivat aiheuttaa tajuttomuutta, unettomuutta, ahdistusta ja vapiinaa. Gammaa käytetään joissakin Euroopan maissa anestesia-aineena, mutta Suomessa sitä ei ole käytössä lääkinnällisissä tarkoituksissa. (Partanen 2005.)

Khat-kasvi on Suomessa huumausaineeksi luokiteltu kasvi, jota käytetään pääasiassa pureskelemalla. Khattia käytetään Afrikan sarvessa ja Lähi-idässä, josta sen käyttö on levinnyt muualle maailmaan. Khatin käyttöannokset ovat suuria verrattuna muihin huumausaineisiin ja tavallinen käyttöannos on 50 - 100 grammaa. Khatin vaikutukset ovat amfetamiinin kaltaisia, mutta eivät yhtä voimakkaita (Szilvay, 2010.) Katinoidit, kuten Alfa-PVP ja MDPV ovat synteettisiä huumausaineita, jotka ovat Khat-kasvin psykoaktiivisen ainesosan katinon johdannaisia. Katinoidit ovat useimmiten jauheen tai tablettien muodossa ja niiden vaikutukset ovat samantapaisia, kuin muiden keskushermostoa kiihottavien aineiden, kuten kokaiinin ja metamfetamiinin. Alfa-PVP on liitetty Euroopassa useaan kuolemantapaukseen, mutta useimmissa näissä tapauksissa havaittiin myös muiden aineiden käyttöä. (Kankaanpää 2017.)

Synteettiset kannabinoidit vaikuttavat ihmisessä samankaltaisesti, kuin kannabiksen vaikuttava-aine tetrahydrokannabinoli eli THC, mutta vaikutus voi olla jopa 100 kertaa THC:ta vahvempi. Synteettisiä kannabinoideja on EMCDDA:lle raportoitu vuoden loka-kuuhun mennessä yli 180 erilaista, eivätkä ne kaikki vaikuta samalla tavalla. Synteettisten kannabinoidien sivuvaikutuksista on kuitenkin raportoitu levottomuutta, pahoinvointia, halvauksia, munuaivaurioita ja psykoosia sekä sydänkohtauksia. (Szilvay 2017.)

5 HUUMAUSAINERIKOKSET

5.1 Huumausainerikoksia koskeva lainsäädäntö

Huumausainerikoksista säädetään rikoslain 50 luvussa (17.12.1993/1304). Rikoslain 50 luvun 1 §:ssä (30.5.2008/374) on säädetty perusmuotoinen huumausainerikos ja törkeä tekemuoto on säädetty rikoslain 50 luvun 2§:ssa (17.12.1993/1304). Perusmuotoisen ja törkeän tekemuodon lisäksi on katsottu tarpeelliseksi säätää lievempi tekemuoto, joka koskee henkilön omaa huumausaineiden käyttöä ja huumausaineiden hallussapitoa omaa käyttöä varten (Toivanen 2019, 50). Huumausaineen käyttörikoksesta on säädetty rikoslain 50 luvun 2 a §:ssa (13.7.2001/654).

Huumausainerikoksissa valmistelu ja edistäminen ovat erikseen kriminalisoituja. Rikoslain 50 luvun 3 §:ssa (17.12.2001/654) säädetään huumausainerikoksen valmistelusta. Rikoslain 50 luvun 4 §:ssä (17.12.1993/1304) säädetään huumausainerikoksen edistämisestä ja rikoslain 50 luvun 4 a:ssa (19.10.2006/928) säädetään puolestaan törkeän huumausainerikoksen edistämisestä.

Huumausaineet ovat Suomessa täyskriminalisoituja eli huumausaineiden käyttäminen, myyminen, välittäminen, hallussapito, maahantuonti ja kaikki huumausainerikoksia edistävä sekä valmisteleva toiminta on kriminalisoitu. Huumausainerikoksen tekemuodot ovat myös osittain päällekkäiset. (Tolvanen 2018, 950.)

5.2 Huumausainerikos

Rikoslain 50 luvun 1 §:n (30.5.2008/374) Huumausainerikos sisältää tekemuotoina huumausaineen valmistamisen, -valmistamisen yrittämisen, -viljelyn, -viljelyn yrittämisen, -maahantuonnin, -maahantuonnin yrittämisen, -maastaviennin, -maastaviennin yrittämisen, -kuljettamisen, -kuljettamisen yrittämisen, -kuljetuttamisen, -myymisen, -myymisen yrittämisen -välittämisen, -välittämisen yrittämisen, -luovuttamisen, -luovuttamisen yrittämisen, -muulla tavoin levittämisen, -levittämisen yrittämisen, -hallussa pidon ja hankkimisen yrittämisen. Perusmuotoisen huumausainerikoksen tekemuodot menevät osittain päällekkäin muiden huumausainerikosten kanssa.

5.3 Törkeä huumausainerikos

Rikoslain 50 luvun 2 §:n (17.12.1993/1304) mukaista törkeää huumausainerikoksen edellytyksenä on kvalifikaatioperusteen täytyminen. Huumausainerikos muuttuu törkeäksi huumausainerikokseksi jos huumausainerikoksessa rikoksen kohteena on erittäin vaarallinen huumausaine, suuri määrä huumausainetta, tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä, rikos tehdään osana rikoslain 6 luvun 5 §:n 2 momentissa (8.5.2015/564) tarkoitetun huumausainerikoksen laajamittaisen tekemiseen erityisesti järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa, aiheutetaan usealle ihmiselle vakavaa hengen tai terveyden vaaraa, levitetään huumausainetta alaikäisille tai levitetään muuten häikäilemättömällä tavalla. Kvalifikaatioperusteiden lisäksi huumausainerikoksen on oltava myös kokonaisuutena arvostellen törkeä.

5.4 Huumausaineen käyttörikos

Rikoslain 50 luvun 2 a §:n (13.7.2001/654) mukaisen huumausaineen käyttörikos koskee omaa käyttöä ja hallussapito omaa käyttöä varten. Myös perusmuotoinen huumausainerikoksen tunnusmerkistö pitää sisällään huumausaineen hallussapidon ja rajanveto tehdään huumausaineen määrän ja laadun perusteella. Huumausaineen määrä ja laatu on substanssitekijä vedettäessä rajaa huumausaineen käyttörikoksen ja huumausainerikoksen välillä. (Toivanen 2019, 65.)

5.5 Huumausainerikoksen valmistelu

Rikoslain 50 luvun 3 §:n (17.12.1993/1304) mukainen huumausainerikoksen valmistelu on erityistyyppinen kriminalisointi, sillä siinä rikosvastuu koskee myös tekoja, jotka tähtäävät rikoksen täyttymiseen (Tolvanen 2018, 973). Huumausainerikoksen valmisteluna on kriminalisoitu huumausainerikoksen soveltuvan esineen valmistaminen, maahantuonti, hankkiminen tai vastaanottaminen.

5.6 Huumausainerikoksen edistäminen

Rikoslain 50 luvun 4 §:n (17.12.1993/1304) mukaisen huumausainerikoksen edistämisen tekemuodot kohdistuvat aineisiin, välineisiin, tarvikkeisiin tai huumausainerikoksen rahoittamiseen. Huumausainerikoksen edistäminen edellyttää tietoisuutta oman toimintansa

merkityksestä. Edistäjän tulee olla tietoinen oman toimintansa merkityksestä ja hänen tulee olla tietoinen mihin välineitä, aineita, tarvikkeita tai rahaa käytetään. Tietoisuus kuitenkin tarkoittaa vain yleistä käsitystä, eikä edistäjän tarvitse olla tietoinen mihin näitä tarkalleen käytetään. Edistäjä ei itse pyri toteuttamaan huumausainerikosta, jolta osin se poikkeaa huumausainerikoksen valmistelusta. Edistämistä koskeva kriminalisointi on poikkeavaa lainsäädännössä. (Toivanen 2019, 70.)

5.7 Törkeä huumausainerikoksen edistäminen

Rikoslain 50 luvun 4 a §:n (19.10.2006/928) mukainen törkeä huumausainerikoksen edistäminen on huumausainerikoksen edistämisen kvalifioitu tekemuoto, jonka kvalifiointi täyttyy, kun henkilö toimii osana järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa, joka toteuttaa laajamittaisia huumausainerikoksia (Toivanen 2019, 76). Rikoksen on oltava myös kokonaisuutena arvostellen törkeä.

6 JÄTEVESITUTKIMUS

European Monitorin Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA) tekee vuosittain eurooppalaista jätevesitutkimusta, jossa selvitetään huumausaineiden käyttöä eri Euroopan kaupungeissa. Suomessa tutkimuksen toteuttaa THL. (THL Jätevesitutkimus 2019.)

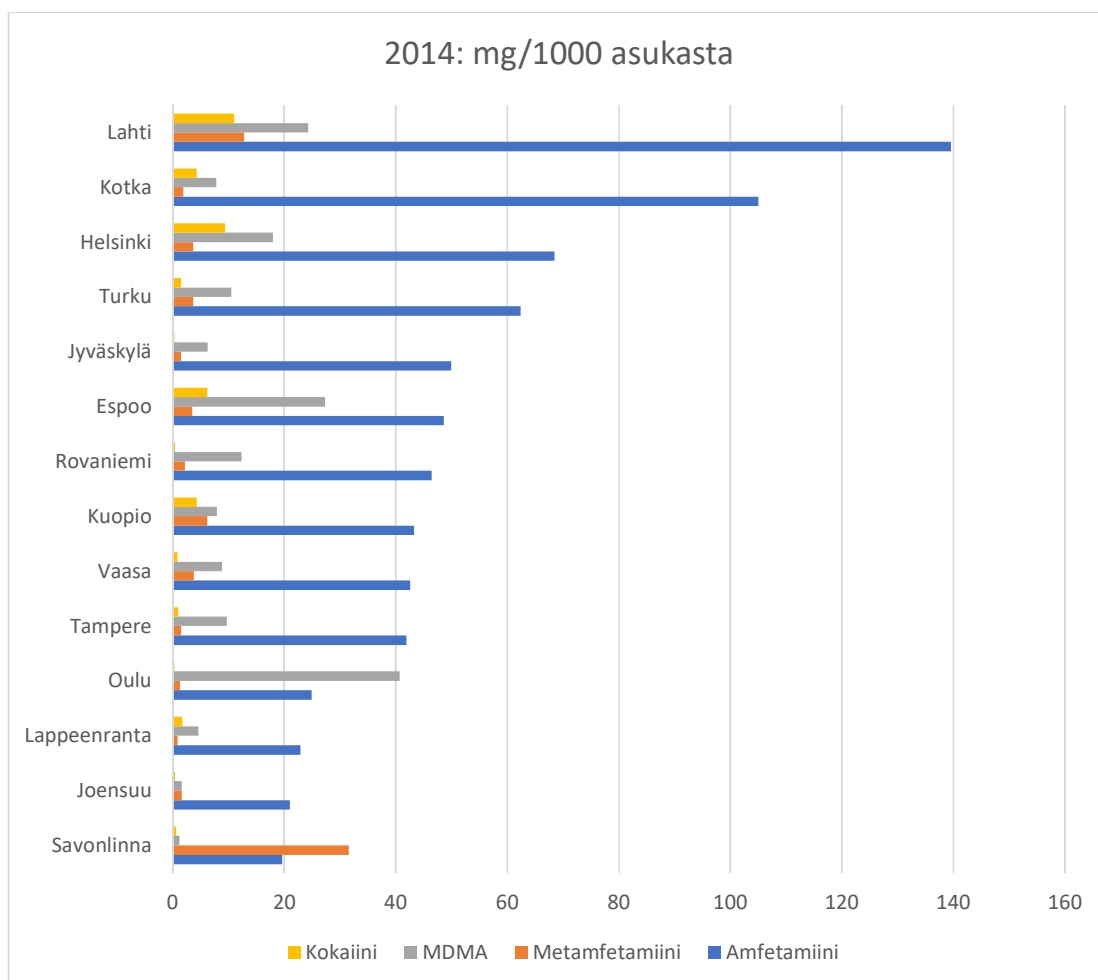
Jätevesitutkimuksessa tutkitaan amfetamiinin, metamfetamiinin, MDMA:n eli ekstaasin ja kokaiinin käyttöä. Jätevesitutkimuksessa ei tutkita vielä kannabiksen käyttöä, sillä kannabiksen käytön määrän arviointi vaatii vielä lisätutkimusta, eikä sitä pystytä tällä hetkellä luotettavasti mittaamaan. (EMCDDA Assessing illicit drugs in waster water 2019.)

Jätevesitutkimus mittaa huumausaineiden aineenvaihduntatuotetta grammoina päivää kohden. Aineenvaihduntatuotteen määrän perusteella lasketaan kuinka paljon kyseistä huumausainetta synnyttää kyseisen määrän aineenvaihduntatuotetta. Kokonaishuumausainemäärää verrataan alueen asukaslukuun, josta lasketaan huumausainemäärä milligrammoina tuhatta asukasta kohden. Jätevesitutkimuksella ei pystytä mittaamaan huumausaineiden käyttäjien määrää tai käytettyjä käyttöannoksia tarkasti. Mikäli jollain alueella aletaan myymään esimerkiksi puhtaampaa kokaiinia, näkyy se huumausaineiden käytön kasvuna, mikäli käyttöannoksen koko pysyy samana. Huumausaineita käytetään eri tavoin ja jätevesitutkimuksen aineenvaihduntatuotteiden muunnos huumausainemääräksi ei koskaan voi olla täysin tarkka. Jätevesitutkimus ei myöskään mittaa ovatko jätevedestä löytyneet aineenvaihduntatuotteet laillisista vai laittomista aineista (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019). Jätevesitutkimuksen tuloksia ei koskaan pitäisi käyttää yksinään huumausaineiden määrää mitattaessa vaan rinnakkain muiden tutkimusten kanssa (Zuccato 2008).

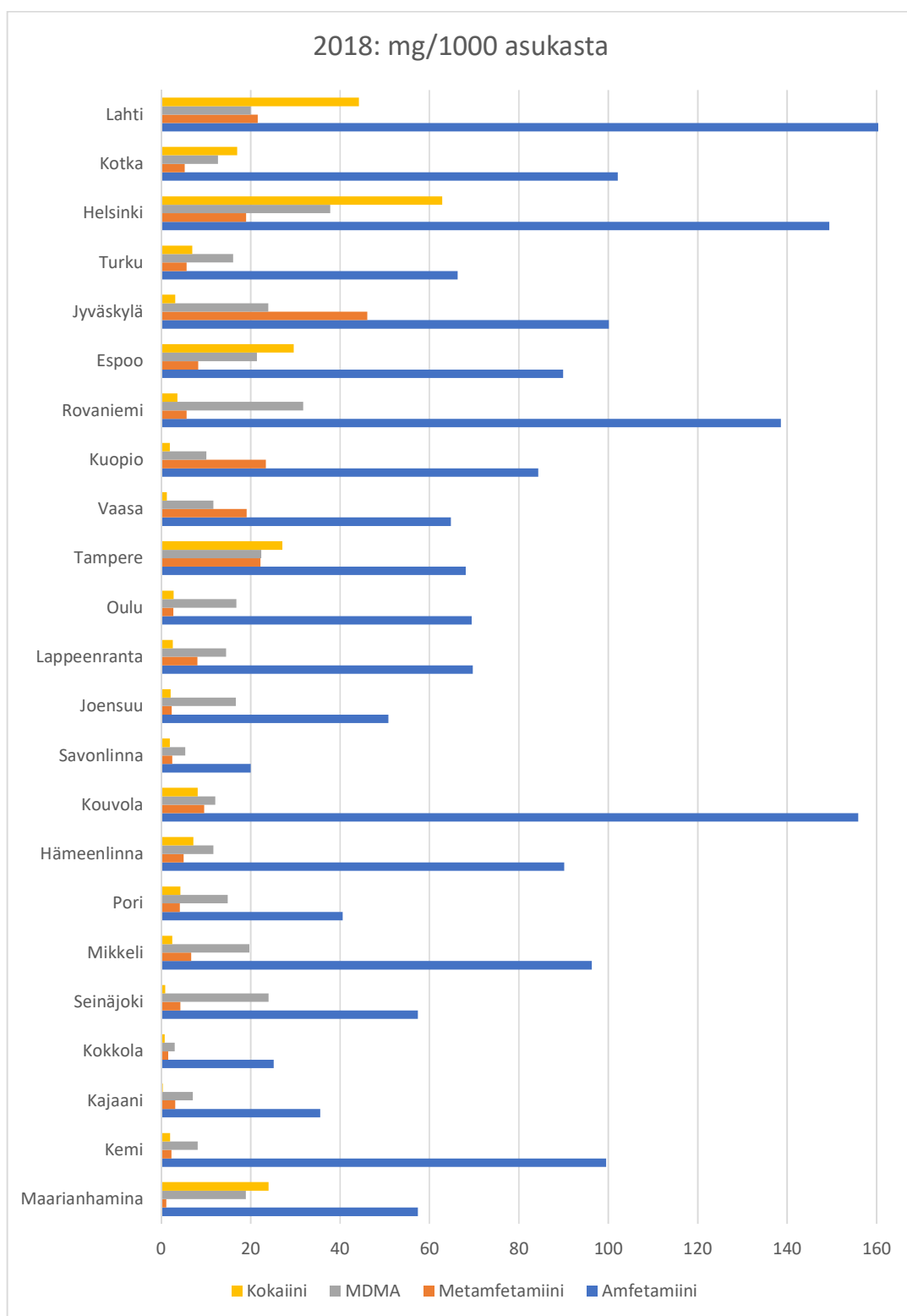
Viimeisin jätevesitutkimus on toteutettu vuonna 2018, jolloin Suomessa tutkittiin Helsingin, Espoon, Maarianhaminan, Kotkan, Turun, Kouvolan, Lahden, Hämeenlinnan, Lappeenrannan, Tampereen, Porin, Savonlinnan, Jyväskylän, Joensuun, Kuopion, Seinäjoen, Vaasan, Kokkolan, Kajaanin, Oulun, Kemin ja Rovaniemen jätevesiä. Ensimmäinen jätevesi tutkimus suoritettiin vuonna 2012 jolloin mukana olivat Helsinki, Espoo, Lahti, Turku, Tampere, Jyväskylä, Lappeenranta, Kuopio, Oulu ja Rovaniemi. Vuonna 2014 edellisten lisäksi jätevesitutkimus suoritettiin Kotkassa, Joensuussa, Vaasassa ja Savonlinnassa. Loput kaupungeista ovat ensimmäistä kertaa mukana tutkimuksessa vuonna 2018. Vuonna

2018 jo yli puolet Suomen väestöstä on mukana jätevesitutkimuksen piirissä. (THL Jätevesitutkimus 2019.)

6.1 Jätevesitutkimusten tulokset

Taulukko 1. Jätevesitutkimuksen tulokset 2014 (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019).

Taulukko 2. Jätevesitutkimuksen tulokset 2018 (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019).

6.2 Jätevesitutkimuksen tulosten analysointi

Vuosina 2014 ja 2018 suoritetuista jätevesitutkimuksista näkyy kuinka huumausaineiden käyttö on lisääntynyt Suomessa kaikkien tutkittavien huumausaineiden osalta. Erityisesti metamfetamiinin ja kokaiinin käyttö oli vähäistä vuonna 2014 verrattuna vuoteen 2018. (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019.)

Vuonna 2014 kokaiinin käyttö näkyi jätevesitutkimuksessa lähinnä pääkaupunkiseudulla ja Lahdessa. Kokaiinin käyttö moninkertaistui viidessä vuodessa ja levisi laajemmin myös muihin kaupunkeihin. Kokaiinin käyttö näyttää kuitenkin vaihtelevan suuresti eri kaupunkien välillä. Helsingissä kokaiinia käytettiin 62,9 mg 1000 asukasta, mutta yli puolessa jätevesitutkimuksessa mukana olleista kaupungeista kokaiinia käytettiin alle 5 mg 1000 asukasta. (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019.)

Amfetamiinia käytetään kaikissa tutkimuksessa mukana olleissa kaupungeissa ja lähes kaikkialla amfetamiinin käyttö on kasvanut selvästi vuosien 2014 ja 2018 välillä. Helsingissä käytettiin amfetamiinia 68,5 mg 1000 asukasta vuonna 2014. Vuonna 2018 amfetamiinin käyttö Helsingissä oli kasvanut 149,4 mg/1000 asukasta. Samansuuntainen kehitys näkyy muissakin jätevesitutkimuksessa olleissa kaupungeissa. (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019.)

Metamfetamiinin käyttö väheni Lahdessa ja Savonlinnassa vuosien 2014 ja 2018 välillä, mutta kaikissa muissa vertailussa mukana olevissa kaupungeissa metamfetamiinin käyttö kasvoi. Helsingissä metamfetamiinin käyttö tuplaantui 18 mg:sta 1000 asukasta kohden 37,8 mg:aan 1000 asukasta kohden. Suurinta kasvu oli Jyväskylässä, jossa käytetyn metamfetamiinin määrä kolmikymmenkertaistui 1,5 mg:sta 1000 asukasta kohden 46,1 mg:aan 1000 asukasta kohden. Metamfetamiinin käytössä näyttääkin olevan paljon vaihtelua alueittain ja vuosittain. (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019.)

MDMA:n eli ekstaasin käytössä on paljon vaihtelua eri kaupunkien ja vuosien välillä. Osassa kaupungeista MDMA:n käyttö kasvoi, mutta Lahdessa, Oulussa ja Espoossa MDMA:n käyttö väheni vuosien 2014 ja 2018 välillä. Helsingissä MDMA:ta käytettiin 18 mg 1000 asukasta kohden ja vuonna 2018 määrä oli kasvanut 37,8 mg:n 1000 asukasta kohden. Helsingissä MDMA:n käyttö siis yli kaksinkertaistui viidessä vuodessa. (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019.)

Jätevesitutkimuksella ei pystytä mittaamaan huumausaineiden käyttäjien määrää sillä käyttöannokset vaihtelevat ja myös huumeiden käyttöprevalenssi eli käyttötiheys vaihtelee. Osa huumeiden käyttäjistä käyttää huumausaineita päivittäin ja osa satunnaisesti. Kuten aiemmin mainittiin, jätevesitutkimuksen tuloksista, ei voi myöskään tehdä suoria johtopäätöksiä huumausaineiden kokonaismäärästä. (Zuccato 2008.)

7 SUOMALAISTEN HUUMEIDENKÄYTTÖ JA ASEENTEET 2018

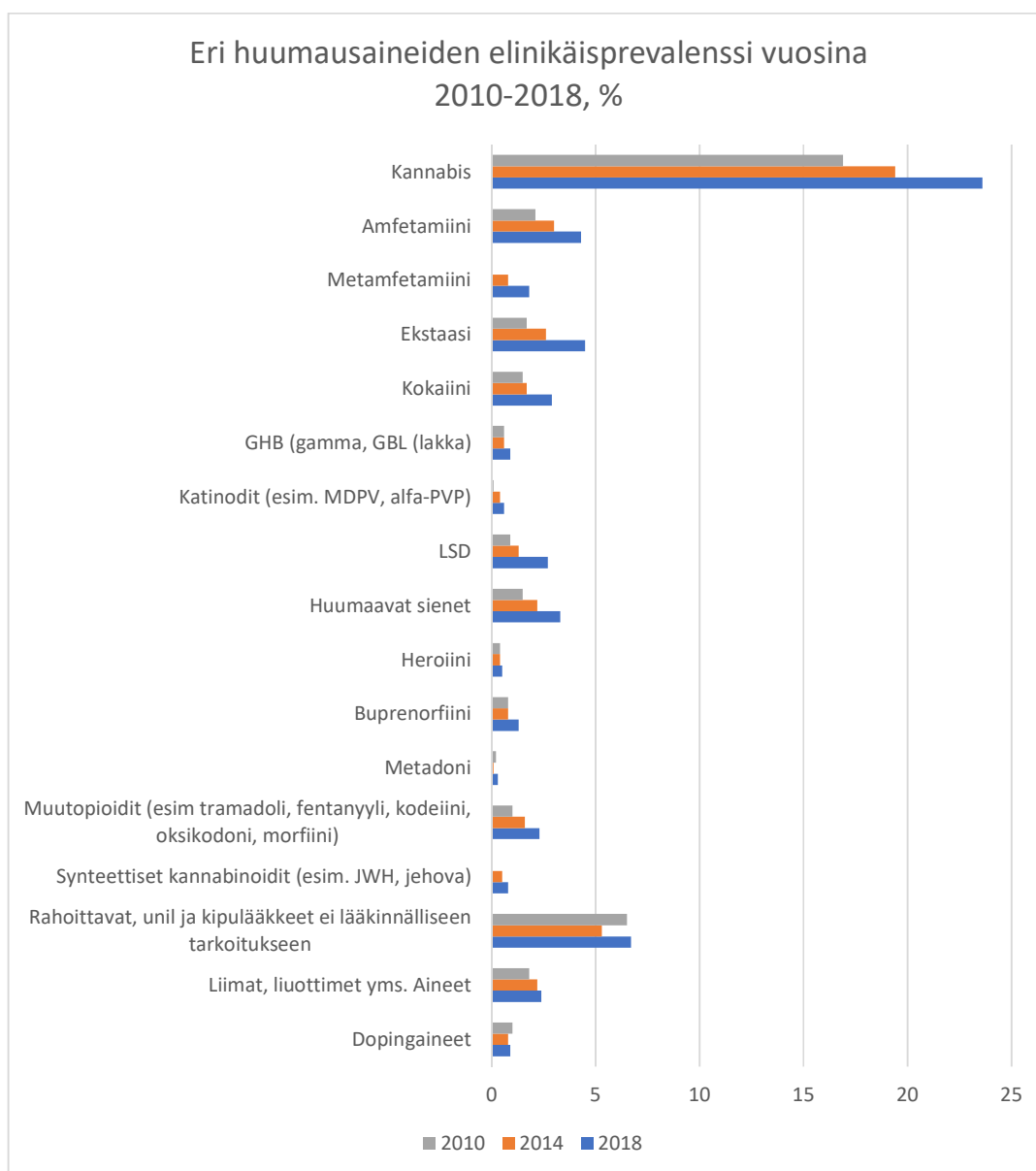
7.1 Yleistä Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet 2018 –tutkimuksesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) julkaisema Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet –tutkimus kuvaa suomalaisten huumeiden käyttöä ja asenteita sekä mielipiteitä huumeita kohtaan. THL toteuttaa tutkimuksen kyselytutkimuksena ja viimeisimmät tutkimukset ovat vuosilta 2018 ja 2014. Vuoden 2018 tutkimukseen vastauksia annettiin vielä marraskuussa 2018 (THL Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet 2018, 2019).

Eurooppalaisen vertailun mahdollistamiseksi kyselyn ja osa asennekysymyksistä ja huumeiden käyttöä koskevat kysymykset pohjautuvat EMCDDA:n laatimaan mallilomakkeeseen. (THL, Päihdetilastollinen vuosikirja 2018, 2019). Tutkimuksen tilastoraportti sisältää elinikäis-, vuosi- ja kuukausiprevalenssit huumausaineiden käytöstä sekä kyselytutkimukseen vastanneiden mielipiteet huumausaineiden käytön ja hankinnan rangaistavuudesta. (THL Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet 2018, 2019.)

7.2 Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet 2018 -tutkimuksen tulokset ja tulosten analysointi

THL:n huumeiden käyttö ja asenteet tutkimuksessa eri huumausaineiden käyttöä kysyttiin elinikäisprevalenssillä eli kuinka monta prosenttia väestöstä on käyttänyt jotain huumausainetta joskus. Elinikäisprevalenssi ei kerro käyttäkö henkilö tällä hetkellä jotain huumausainetta ja elinikäisprevalenssissa näkyy myös vain kerran jotain huumausainetta kokeilleet.

Taulukko 3. Eri huumaussaineiden elinikäisprevalenssi vuosina 2010-2018. (THL Suomalaisien huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019)

Huom: Vuonna 2010 kysyttiin pelkästään MDPV:tä, eikä muita katinoidia.

(THL Suomalaisien huumeidenkäyttö ja asenteet 2018, 2019)

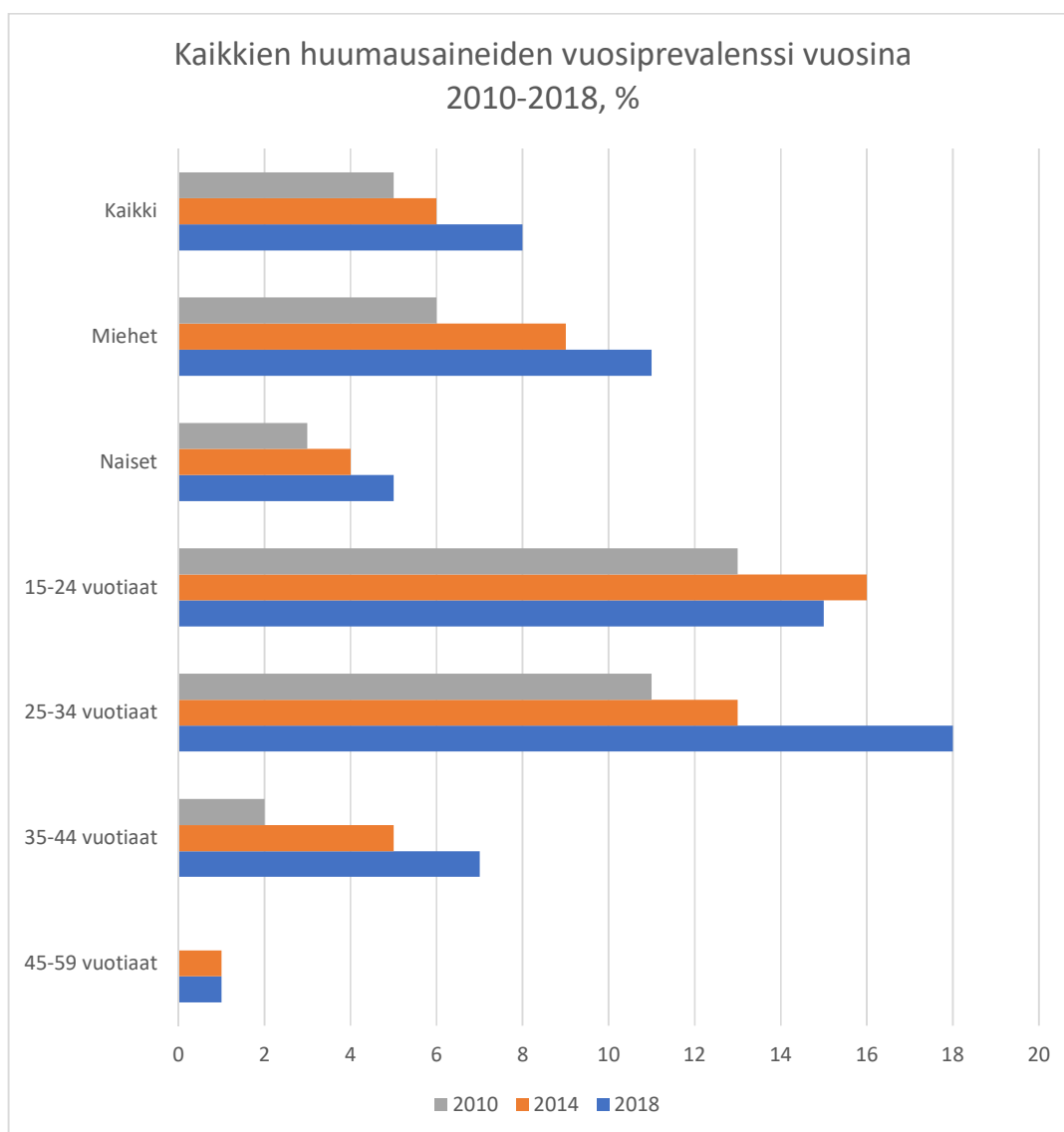
Kannabis on selvästi yleisin huumaussaine ja vuonna 2018 24 prosenttia väestöstä kertoi joskus käyttäneensä kannabista. Kannabiksen käyttäjien ja kokeilijoiden määrä on kasvanut, sillä vuonna 2010 17 prosenttia väestöstä kertoi käyttäneensä joskus kannabista.

Muiden huumaussaineiden käyttö on vähäisempää, mutta samanlaista kasvua näkyy amfetamiinin, metamfetamiinin, ekstaasin, kokaiinin, katinodien, LSD:n, huumaavien sienten ja

muiden opioidien kuin heroiinin osalta. Sen sijaan dopingaineiden osalta kasvua käyttäjien määrissä ei näy. (THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019.)

Kannabiksen käytön jälkeen toiseksi yleisintä on käyttää rauhoittavia-, uni- ja kipulääkkeitä ei lääkinnällisiin tarkoituksiin. Vuonna 2014 5,3 prosenttia kertoi käyttäneensä kyseisiä lääkkeitä, ei lääkinnällisiin tarkoituksiin ja vuonna 2018 vastaava luku oli 6,7 prosenttia. Ekstaasi on noussut vuonna 2018 toiseksi yleisimmäksi huumausaineeksi. Vielä vuosina 2010 ja 2014 amfetamiinin käyttö oli yleisempää kuin ekstaasin käyttö. Ekstaasia joskus käyttäneiden määrä lähes kolminkertaistui vuodesta 2010 vuoteen 2018. Vuonna 2014 2,6 prosenttia kertoi käyttäneensä ekstaasia ja vuonna 2018 vastaava luku oli 4,5 prosenttia. Amfetamiini on kuitenkin edelleen kolmanneksi yleisimmin käytetty huumausaine vuonna 2018. Amfetamiinin käyttäjien tai kokeilijoiden määrä myös tuplaantui vuodesta 2010 vuoteen 2018. Vuonna 2014 amfetamiinia kertoi käyttäneensä 3,0 prosenttia ja vastaava luku oli vuonna 2018 4,3 prosenttia. Kokaiinia käyttävien tai kokeilleiden määrä on lähes tuplaantunut vuodesta 2010 vuoteen 2018. Erityisen voimakasta kasvu oli vuosien 2014 ja 2018 välillä jolloin kokaiinia käyttäneiden osuus nousi 1,7 prosentista 2,9 prosenttiin. (THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019.)

Kyselytutkimuksessa ei kysytä käyttöannosten kokoa, joten tutkimuksella ei pystytäkään mittaamaan käytettyjen huumausaineiden kokonaismäärää. Tutkimus mittaa ainoastaan mitä aineita käyttäjä käyttävät ja käyttävätkö he huumausaineita viikoittain, kuukausittain vai vuosittain. (THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019.)

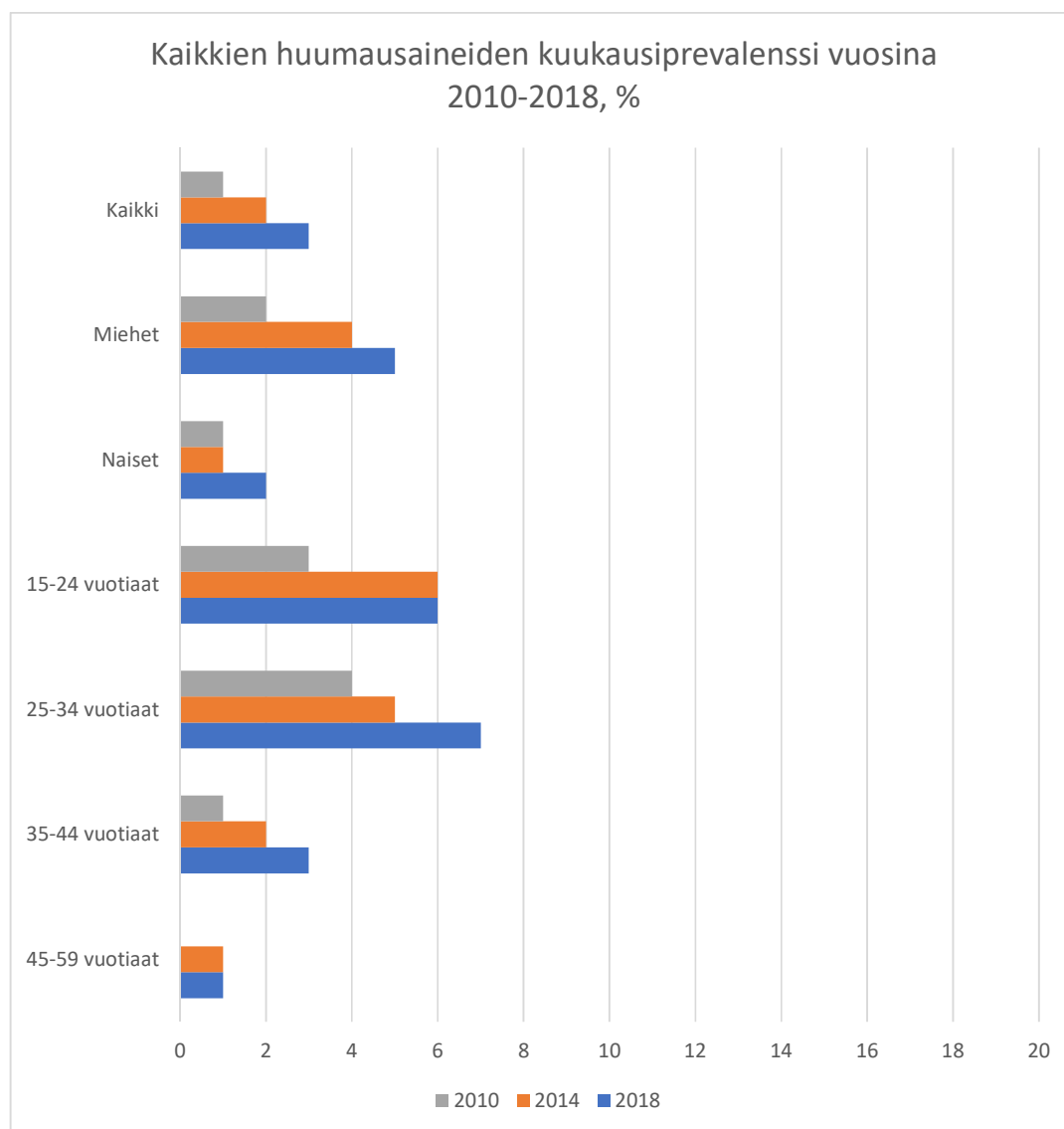

Taulukko 4. Kaikkien huumausaineiden vuosiprevalenssi vuosina 2010-2018. (THL Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet 2018, 2019)

Huumausaineiden vuosiprevalenssi osoittaa, kuinka suuri osuus väestöstä käyttää huumausaineita säännöllisesti tai silloin tällöin. Vuosiprevalenssissa ovat mukana kaikki huumausaineiksi luokitellut aineet, eikä eri huumausaineita ole luokiteltu erikseen. Vuosiprevalenssi osoittaa huumausaineiden käytön koko maassa eikä kaupunkeja ole eritelty erikseen. (THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019.)

Huumausaineiden käyttö on kasvanut kaikissa ikäryhmissä sekä miesten, että naisten osalta vuodesta 2010 vuoteen 2018. Mielenkiintoista on kuitenkin, että ikäryhmässä 15-24 vuotiaat huumausaineiden käyttö väheni vuosien 2014 ja 2018 välillä. Kaikissa muissa ikäryh-

missä kyseisellä aikavälillä huumausaineiden käyttö sen sijaan kasvoi. Huumausaineiden käyttö on yleisintä ikäryhmässä 25-34 vuotiaat vuonna 2018. Vuosina 2010 ja 2014 huumausaineiden käyttö oli yleisintä ikäryhmässä 15-24 vuotiaat. (THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019.)

Taulukko 5. Kaikkien huumausaineiden kuukausiprevalenssi vuosina 2010-2018. (THL Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet 2018, 2019)

Huumausaineiden kuukausiprevalenssi osoittaa, kuinka suuri osuus väestöstä käyttää huumausaineita kuukausittain. Kuukausiprevalenssissa ovat mukana kaikki huumausaineiksi luokitellut aineet, eikä eri huumausaineita ole luokiteltu erikseen. Kuukausiprevalenssi osoittaa huumausaineiden käytön koko maassa, kuten vuosiprevalenssikin, eikä kaupunke-

ja ole eritelty erikseen. Kuukausiprevalenssissa näkyy samanlaista kasvua kuin vuosiprevalenssissakin. Myöskään kuukausittainen huumausaineiden käyttö ei ole kasvanut 15-24 vuotiaiden keskuudessa, mutta se ei ole laskenut kuten vuosittainen käyttö. Säännöllisesti huumausaineita käyttävissä on enemmän miehiä kuin naisia, kuten satunnaisesti huumausaineita käyttävissäkin. Sama näkyy myös huumausaineita kokeilleissa. (THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019.)

8 POLIISIN JA TULLIN TAKAVARIKOIMAT HUUMAUSAINEET

Huumaus- ja dopingainerikoksissa todetut aineet					
Lähde: laboratoriotietoihin perustuvat tilastot / KRP ja Tulli					
Todetut aineet	2014	2015	2016	2017	2018
Hasis ja marihuana/kg	52 + 313	63 + 208	78 + 253,5	693 + 322	54,5 + 344
Kannabiskasvit/kpl	21 800	23 000	18 900	15 200	13 100
Amfetamiini ja metamfetamiini/kg	yht. 298	yht. 300	134 + 57,5	203 + 56	193 + 9,6
MDPV/kg	0,25	0,08	0,009	0	0
Ekstaasi/kpl	131 700	23 660	127 680	66 420	219 350
LSD/kpl	1 610	3 940	14 770	5 670	6 750
Lakka ja gamma/l	40 + 0,44	95,5 + 0,98	150 + 0,56	160 + 1	164,5 + 0,9
Alfa-PVP/kg	4	3,5	2	3	0,72
Heroiini/kg	0,09	0,42	0,3	0,36	0,08
Kokaiini/kg	6,3	9,2	18,5	7,3	10
Subutex®/buprenorfiini/kpl	25 150	42 950	73 670	24 510	63 130
Muut huumelääkevalmisteet (pl. Subutex®/buprenorfiini)/kpl	24 600	30 700	102 500	661 580*	141 380
Khat/kg	3 060	1 040	815	2 300	711

Taulukko 6. Huumaus- ja dopingainerikoksissa todetut aineet (Keskusrikospoliisi 2019).

Poliisin ja Tullin tekemät takavarikot vaihtelevat suuresti vuosittain. Yksittäinen suuri takavarikko voi vaikuttaa kyseisen vuoden tilastoon merkittävästi. Takavarikkotilastoista ei voidakaan vetää suoria johtopäätöksiä, jonkun huumausaineen käytön yleisyydestä tai käyttömäärien muutoksista, mutta jotain osviittaa takavarikoidut huumausaineet antavat eri huumausaineiden yleisyydestä. (Keskusrikospoliisi 2019.)

Vuonna 2018 marihuanaa takavarikoitiin ennätysmäärä, yhteensä 344 kg. Kotiviljeltyjä kannabiskasveja on kuitenkin päätyntä takavarikkoon paljon aiempaa vähemmän (Poliisi 2019). Amfetamiinia ja metamfetamiinia takavarikoitiin noin 300 kg vuosittain vuosina 2014 ja 2015. Takavarikoitten määrä väheni noin 200 kg per vuosi, vuosien 2016 ja 2018 aikana. Ekstaasin takavarikkomäärät ovat vaihdelleet suuresti vuosittain, mutta vuonna 2018 poliisi ja tulli takavarikoivat hieman yli 219000 ekstaasitablettia, joka on ennätysmäärä. Vastaavasti vuonna 2015 ekstaasitabletteja takavarikoitiin vain hieman yli 23000 kappaletta. Kokaiinin, Subutexin, LSD:n ja Khatin takavarikkomäärät ovat vaihdelleet vuosittain, eikä selkeää kasvua takavarikoitten määrässä ole nähtävissä. (Keskusrikospoliisi 2019.)

Lakkaa ja gammaa on takavarikoitu noin 150 - 160 litraa vuosittain viimeisen kolmen edellisen vuoden aikana ja takavarikkomäärät ovatkin kasvaneet vuodesta 2014 merkittävästi.

Alfa-PVP:tä sen sijaan takavarikoidaan aiempaa vähemmän. MDPV:tä ja heroiniä Suomessa takavarikoidaan erittäin vähän. Eri huumausaineiden takavarikkomäärät vaihtelevat paljon vuosittain, eikä takavarikoitujen huumausaineiden määrällä pystytä suoraan vertaamaan huumausaineiden käytön muutoksia lyhyellä aikavälillä. (Keskusrikospoliisi 2019.)

9 TULOKSET

Yleisimmin käytetyn huumausaineen kannabiksen osalta käytön määrää ei vielä pystytä luotettavasti testaamaan jätevesitutkimuksella, joten kannabiksen osalta pystytään vertaamaan ainoastaan takavarikkotilastoja ja kyselytutkimusta (EMCDDA Assessing illicit drugs in waste water 2019). Kyselytutkimuksessa näkyy kannabiksen käytön lisääntyminen (THL, Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet 2018, 2019). Poliisi ja tullit takavarikoivat ennätysmäärän kannabista vuonna 2018, mutta takavarikkotilastoissa ei kuitenkaan näy yhtä selkeää kasvua, sillä vuonna 2014 poliisi ja tullit takavarikoivat lähes yhtä suuren määrän kuin vuonna 2018 (Keskusrikospoliisi 2019).

Amfetamiinin ja metamfetamiinin osalta näkyy kasvua käytössä jätevesitutkimuksen tuloksissa ja kyselytutkimuksessa (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019 & THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019). Amfetamiinin ja metamfetamiinin takavarikkomäärät sen sijaan olivat suurimmillaan vuosina 2014 ja 2015 (Keskusrikospoliisi, 2019). Näyttää siis siltä, että poliisin ja tullin takavarikoima prosentuaalinen osuus markkinoilla liikkuvasta amfetamiinista ja metamfetamiinista on laskenut vielä voimakkaammin kuin absoluuttinen osuus.

Jätevesitutkimus sekä kyselytutkimus osoittavat kokaiinin käytön vähintään kaksinkertaistuneen vuodesta 2014 vuoteen 2018 (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019 & THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019). Jätevesitutkimus osoittaa vielä suurempaa kasvua, mutta jätevesitutkimus ei kata koko Suomea vaan ainoastaan suurimmat kaupungit. Onkin mahdollista, että kokaiinin käyttö ei ole kasvanut yhtä voimakkaasti maaseudulla ja pienissä kaupungeissa kuin suuremmissa kaupungeissa (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019). Takavarikkotilastoissa vuosittain tehtävät takavarikot poikkeavat toisistaan, joten samanlaista kasvua takavarikkotilastoissa ei ole nähtävissä (Keskusrikospoliisi 2019).

MDMA:n eli ekstaasin käytössä on suurta paikallista vaihtelua, mutta jätevesitutkimus osoittaa ekstaasin käytön kasvua, vaikkakin osassa suurista kaupungeista ekstaasin käyttö väheni (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019). Kyselytutkimukset tukevat ekstaasin käytön kasvua ja vuodesta 2014 vuoteen 2018 ekstaasia käyttäneiden määrä lähes kaksinkertaistui (THL Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet 2018, 2019). Tullit ja poliisi takavarikoivat vuonna 2018 ennätysmäärän ekstaasia, mutta ekstaasin takavari-

koissakin vaihtelu on suurta vuosittain, eikä samanlaista tasaista kasvua takavarikoissa näy kuin jätevesitutkimuksessa ja kyselytutkimuksessa (Keskusrikospoliisi, 2019).

THL:n Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet –tutkimuksessa kysytään huumeiden käytön yleisyyttä, mutta ei käyttömääriä (THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019). EMCDDA:n julkaisema jätevesitutkimus sen sijaan mittaa käytettyjä huumausainemääriä suunta-antavasti (EMCDDA Assessing illicit drugs in waste water 2019). Mikäli huumausaineiden käyttäjät alkaisivat esimerkiksi käyttää entistä puhtaampaan huumausainetta, näkyisi se kasvuna jätevesitutkimuksessa, mutta ei THL:n kyselytutkimuksessa, sillä käytetyn huumausaineen määrä kasvaisi, mutta käyttäjien määrä pysyisi samana. EMCDDA:n jätevesitutkimuksessa näkyvä huumausaineiden käytön lisääntymistä, kuitenkin tukee THL:n kyselytutkimuksen tulokset, joten käytetyn huumausaineiden määrän kasvu selittyy ainakin pääosin käyttäjien määrän kasvulla (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019 & THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019).

EMCDDA:n jätevesitutkimus ja THL:n Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet – tutkimus osoittaa huumeiden käytössä voimakasta kasvua vuosien 2014 ja 2018 välillä (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019 & THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019). Kannabis on yleisimmin Suomessa käytetty huumausaine, eikä sen prosentuaalinen kasvu ole yhtä suurta kuin muiden huumausaineiden (THL Suomalaisten huumeidenkäyttö ja asenteet 2018, 2019.) Muiden yleisimpien huumausaineiden eli amfetamiinin, ekstaasin, LSD:n ja kokaiinin käyttö näyttää kasvaneen voimakkaasti vuodesta 2014 vuoteen 2018 ja tutkimukset näyttäisivät näiden aineiden käytön jopa kaksinkertaistuneen kyseisellä aikavälillä (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019 & THL Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018, 2019).

Poliisin ja tullin takavarikoidut huumausainemäärät vaihtelevat suuresti vuosittain ja takavarikkojen määristä ei voi vetää suoria johtopäätöksiä lyhyellä aikavälillä. Poliisin ja tullin takavarikkomäärät ovat kasvaneet vuodesta 2014 vuoteen 2018, mutta näyttäisi kuitenkin, etteivät takavarikkomäärät ole kasvaneet samassa suhteessa kuin huumausaineiden käyttö. Takavarikkotilastoja on kuitenkin vaikea verrata jätevesitutkimukseen ja kyselytutkimukseen sillä takavarikkomäärissä voi olla jopa satojen prosenttien muutoksia molempiin suuntiin yksittäisten vuosien välillä. (Keskusrikospoliisi 2019.)

Mikään tehdyistä tutkimuksista ei yksissään kerro koko huumausainemarkkinoitten laajuudesta vaan ainoastaan huumausaineiden käyttäjien määrästä ja käytettyjen huumausaineiden määrästä. Jätevesitutkimus kattaa yli puolet Suomen väestöstä ja sen perusteella pystytään tekemään arvioita Suomen huumausainemarkkinoiden laajuudesta. Suoraa johtopäätöstä ei kuitenkaan voida tehdä sillä jätevesitutkimusta tehdään suurissa- ja keskisuurissa kaupungeissa pienempien paikkakuntien jäädessä tutkimuksen ulkopuolelle. On oletettavaa, että suurissa kaupungeissa ja pienillä paikkakunnilla huumausaineiden käyttö poikkeaa toisistaan, joten suoraa laskentaa ei pystytä tekemään. (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019.)

Jätevesitutkimuksen tuloksien perusteella pelkästään ei myöskään pystytä tekemään suoria johtopäätöksiä huumausaineiden käytöstä ja tutkimuksen tuloksia pitää aina verrata muiden tutkimusten tuloksiin (Zuccato 2008). Jätevesitutkimuksen tulokset, näyttävät kuitenkin tukevan THL:n kyselytutkimuksen tuloksia, jotka osoittavat huumausaineiden käytön kasvua. (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019.)

Opinnäytetyössä ei ole selvitetty mistä huumausaineiden käytön lisääntyminen johtuu. Jatkotutkimuksessa voitaisiin pyrkiä selvittämään, miksi ihmiset käyttävät entistä enemmän huumausaineita. Johtuuko lisääntynyt käyttö esimerkiksi tarjonnan lisääntymisestä vai asenteiden muutoksesta. Jatkotutkimusta tarvitaan myös selvittämään mitkä tekijät saavat huumeidenkäyttäjät käyttämään tiettyä huumausainetta.

Huumausaineiden käytetty määrä vaihtelee suuresti eri kaupunkien välillä ja yksittäisen huumausaineen käyttömäärä saattaa nousta tai laskea satoja prosentteja molempiin suuntiin yksittäisessä kaupungissa (EMCDDA Waste water analysis and drugs 2019). Esimerkiksi vuonna 2014 jätevesitutkimuksen mukaan, Savonlinnassa käytettiin eniten metamfetamiinia Suomessa suhteessa väkilukuun, mutta käyttö romahti viidessä vuodessa ja vuonna 2018 Savonlinnassa käytettiin metamfetamiinia vähemmän kuin suurimmassa osassa tutkimuksessa mukana olleista Suomen kaupungeista (Eml.). Tarvitaankin lisätutkimusta, jotta pystyttäisiin selvittämään, miksi tiettyjen huumausaineiden käyttö kasvaa nopeammin kuin toisten ja mikä aiheuttaa paikallista vaihtelua eri huumausaineiden suosiossa?

Mahdollinen jatkotutkimuksen aihe on myös poliisin resurssit huumausainerikoksiin. Miten poliisin resurssit ovat muuttuneet huumausainerikollisuuden kasvaessa. Vuonna 2010 Suomessa oli 7660 poliisia ja vuonna 2019 poliisien määrä oli vähentynyt 7280 poliisiin

(Sisäministeriö 2019). Poliisien määrä on vähentynyt lähes neljällä sadalla kyseisellä aikavälillä (Eml.). Ovatko huumausainerikollisuuteen käytettävät resurssit pienentyneet, kasvaneet vai pysyneet ennallaan samaan aikaan kuin huumausaineiden käyttö on kasvanut Suomessa. Tutkimuksessa voitaisiin myös selvittää, miten ilmi tulleiden huumausainerikosten määrä on muuttunut huumausaineiden käytön kasvaessa.

LÄHTEET

European Monitorin Centre for Drugs and Drug Addiction: Waste water analysis and drugs - a European multi-city study.

Luettavissa: http://www.emcdda.europa.eu/topics/pods/waste-water-analysis_en. Luettu: 25.9.2019.

European Monitorin Centre for Drugs and Drug Addiction: Assessing illicit drugs in wastewater.

Luettavissa:

http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/2273/TDXD16022ENC_4.pdf.

Luettu: 27.9.2019.

Frände, Dan & Matikkala, Jussi & Tapani, Jussi & Tolvanen, Matti & Viljanen Pekka - Wahlber, Markus 2018: Keskeiset rikokset. 4. painos. Helsinki, Edita publishing Oy.

Hakkarainen, Pekka & Karjalainen Karoliina 2017: Pilvee, pilvee. Kannabiksen käyttötavat, käyttäjät ja poliittiset mielipiteet.

Luettavissa:

http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131949/YP1701_Hakkarainen%26Karjalainen.pdf?sequence=2&isAllowed=y. Luettu: 19.11.2019.

Harju-Kivinen, Raija 2005: Ekstaasi

Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavaaineet/ekstaasi> Luettu: 15.11.2019.

Kainulainen, Heini 2009: Huumeiden käyttäjien rikosoikeudellinen kontrolli. Helsingin yliopisto. Väitöskirja.

Kankaanpää, Aino 2017: Alfa-PVP.

Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavaaineet/alfa-pvp>. Luettu: 15.11.2019.

Keskusrikospoliisi 2019: Huumausainerikosten kokonaismäärä jatkaa edelleen kasvuaan – ekstaasia ja marihuanaa takavarikoitiin viime vuonna ennätysellisen paljon.

Luettavissa:

https://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/polisenaxwwwstructu-re/79709_Viranomaisten_tietoon_tullut_huumausainerikollisuus_2018.pdf?a8ddd3fa0bbfd688. Luettu: 05.08.2019.

Kokkonen, Tiina 2012: Huumausaineiden käyttörikollisuus ja uudet huumeilmiöt. Vaasan ammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

Metsämuuronen, Jari 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. 3. painos. Helsinki, International Methelp.

Partanen, Airi 2005: Gammahydroksivoihappo (gamma) ja lakka

Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/gammahydroksivoihappo-gamma-ja-lakka> Luettu: 15.11.2019.

Paihdelinkki 2019: MDPV eli Emyleenidioksiropyrovaleroni. Luettavissa:

<https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/mdpv-eli-metyleenidioksiropyrovaleroni> Luettu: 15.11.2019.

Sairanen, Sanna & Niinivaara, Kristiina 2005: Opiaatit – morfiini ja heroini.

Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/opiaatit-morfiini-ja-heroini>. Luettu: 15.11.2019.

Sairanen, Sanna & Ulrich Tacker 2005: Amfetamiini, metamfetamiini sekä muut piristeet.

Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/amfetamiini-metamfetamiini-seka-muut-piristeet>. Luettu: 15.11.2019.

Salminen, Ari 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopiston julkaisuja. Vaasa 2011.

Sisäministeriö 2019: Poliisin määrärahat vaihdelleet vuosittain, poliisien määrään vihdoin korjausta. Luettavissa: <https://intermin.fi/ajankohtaista/blogi/-/blogs/poliisin-maararahat-vaihdelleet-vuosittain-poliisien-maaraan-vihdoin-korjausta>. Luettu: 06.10.2019

Surakka, Veli-Matti 2010: LSD ja muut hallusinogeenit. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/lsd-ja-muut-hallusinogeenit>. Luettu: 15.11.2019.

Szilvay, Ilmari 2010: Khat.

Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/khat>. Luettu: 15.11.2019.

Szilvay, Ilmari 2017: Synteettiset kannabinoidit.

Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/synteettiset-kannabinoidit>. Luettu: 15.11.2019.

THL 2019: Suomalaisten huumeiden käyttö ja asenteet 2018.

Luettavissa: <http://www.julkari.fi/handle/10024/137660> Luettu: 19.07.2019.

THL 2019: Päihdetilastollinen vuosikirja 2018: Alkoholi ja huumeet.

Luettavissa: <http://www.julkari.fi/handle/10024/137332>. Luettu: 19.07.2019.

THL 2019: Jätevesitutkimus.

Luettavissa: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/jatevesitutkimus>. Luettu: 15.08.2019.

THL 2019: EMCDDA. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kansallinen-huumausaineiden-seurantakeskus-reitox/emcdda>. Luettu: 10.10.2019.

Toivanen, Ollipekka 2019: Avunanto ja rikoskumppanuus huumausainerikoksissa. Itä-Suomen yliopisto. Pro gradu –tutkielma.

Zuccato, Castiglioni, Bagnati, Chiabrando, Grassi & Fanelli 2008: Water Research. Lontoo, IWA.